

Mutismus

V psychiatrickém pojetí je mutismus často chápán jako:

- symptom nejrůznějších klinických stavů

Mutismus

- neschopnost mluvení z psychických příčin
- bez organického postižení centrální nervové soustavy

Elektivní mutismus

- V MKN–10 je včleněn do kapitoly *F94 – Poruchy sociálních vztahů se začátkem v dětství a dospívání*.

Elektivní mutismus

- u dětí předškolního a mladšího školního věku
- riziko vzniku zvyšuje úzkostnost, přehnaná stydlivost
- obavy z cizích lidí
- porucha sociální adaptace
- nejedná se o primární postižení řeči, ale o poruchu jejího používání
- u některých dětí může být verbální komunikace nahrazena nonverbální
- vývoj řeči nemusí být narušen

Příčiny elektivního mutismu:

- *Endogenní příčiny* (velká psychická senzibilita především vůči svým vlastním výkonům)
- *Exogenní příčiny* (přehnané požadavky na řečový výkon a na chování dítěte, psychicky zatěžující okolní prostředí)

Hlavní diagnostická linie při stanovení dg. Elektivní mutismus:

- normální nebo téměř normální chápání jazyka
- kompetence v mluvním vyjadřování, dostatečná pro sociální komunikaci
- disponování důkazem, že jedinec v některých situacích normálně nebo téměř normálně hovoří
- projevy min. 4 týdny

V rámci diferenciální diagnostiky musíme vyloučit:

- syndrom Landau- Kleffner
- pervazivní vývojové poruchy
- opožděný vývoj řeči
- mentální retardaci
- vývojovou dysfázii
- dětskou vývojovou afázii

Všeobecné zásady přístupu k dítěti, u něhož se vyskytuje mutismus:

Rodiče a terapeuti by se měli vyhnout:

- přemlouvání dítěte k řečovému projevu
- snažit se s dítětem nalézt logické vysvětlení mutismu
- nucení dítěte k řečovému projevu
- trestání dítěte za absenci řečového projevu
- obviňování dítěte za absenci řečového projevu
- izolování či ignorování dítěte
- příliš si všímat dítěte, když se snaží o komunikaci
- podporování vrstevníků

Rodiče a terapeuti by se měli zaměřit na:

- neobviňovat dítě
- jednat s dítětem jako s rovnocenným partnerem
- jednat s dítětem jako s ostatními dětmi
- dovolit dítěti používat jakýkoliv způsob možné komunikace
- zachovávat trpělivost a klidný přístup
- vědět, že celý proces může být dlouhodobý
- klást důraz na sociální interakci
- nikdy se nevzdávat